

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUMDR. FAZEKAS SÁNDOR
miniszter

Országgyűlési Irodaháza

Törzsszáma: L/6556/1

Érkezett: 2012. APR. 12.

PTKF/807/2/2012.

Szabó Rebeka
országgyűlési képviselő
részére

LMP Képviselőcsoportja

Országgyűlés Irodaháza

BUDAPEST
Széchenyi rkp. 19.
1358

Tisztelt Képviselő Asszony!

A Házsabály 91. §-a alapján K/6556. számon hozzám benyújtott, „**Kérdések az állami földbérletek kapcsán**” című írásbeli kérdésére az alábbi választ adom.

Engedje meg, hogy válaszom legelején megemlítsem, hogy a kérdésében megfogalmazott állításokra és konkrét kérdésekre az Országgyűlésben és azon kívül is több alkalommal kapott már választ.

Levelének bevezető részében több olyan következtetést von le a Kormány intézkedéseivel kapcsolatban, melyek feltételezések. Ha Képviselő Asszony nem néhány, esetlegesen felülvizsgálatra szoruló esetre alapozná a Kormány szándékairól tett kijelentéseit, bizonyára látná, hogy az eddig kialakított és működtetett nagybirtokok helyén több ezer kisebb földbirtokkal rendelkező gazdálkodó fog tudni gazdálkodni. Az ön által említett Csákvári Mezőgazdasági Rt. földjeit például eddig 1 bérlő használta, mostantól pedig 32 vállalkozás kapott lehetőséget a területen gazdasága fejlesztésére. Az Ön által megnevezett személyekről továbbá nem állítható, hogy ne a térségben tevékenykednének, azaz, hogy ne lennének helyben lakónak minősíthetők. A Nemzeti Földalapkezelő Szervezet (a továbbiakban: NFA) adatai pedig megmutatják, hogy a kiírt pályázatok 47%-a 5-20 ha-os területeket érint, az

átlagos földméret 16,2 ha. 100 ha feletti földrészlet kiírására mindösszesen 13 esetben került sor.

Konkrét kérdéseire az alábbiakban válaszolok:

1. Miért nem hirdették meg az összes beígért 65 ezer ha-t? Mikor és milyen ütemezésben tervezik meghirdetni az eddig kiírásra nem került földrészleteket?

Az NFA folyamatosan végzi mind a már elbírált pályázatok eredményhirdetését, mind a fennmaradó haszonbérleti pályázatok kiírását. Az NFA 2012. március végi adatai alapján eddig mindösszesen 34.143 ha földterületre hirdett meg haszonbérleti pályázatot, amely összesen 2355 db birtoktestet érint.

A földek jelentős része osztatlan közös tulajdonban van, illetve valamilyen jogi rendezetlenséggel terhelt, ami nagymértékben nehezíti ezen területek vonatkozásában a pályázatok kiírását. Megnyugtatom azonban, hogy az NFA folytatja a területek meghirdetését és a folyamatos jogi rendezéssel, illetve újabb területek bevonásával el fogjuk érni a 65.000 ha-os meghirdetett földmennyiséget.

2. Milyen ütemezéssel terveznek eredményt hirdetni a már kiírt birtoktestekre, tekintettel a mezőgazdasági munkálatok szükséges időzítésére? Hogyan és ki fogja hasznosítani azokat a földrészleteket, amiket a késlekedés miatt idén ősz előtt már nem tudnak kiadni haszonbérbe?

A Nemzeti Földalapba tartozó földrészletek hasznosításának részletes szabályairól szóló 262/2010. (XI. 17.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 22. §-a értelmében az NFA a pályázati eljárás eredményét az elbírálást követően haladéktalanul, de legkésőbb öt munkanapon belül írásban közli valamennyi pályázóval. Az NFA a pályázati eljárás eredményét hirdetmény formájában, a pályázati felhívással megegyező helyeken és módon is közzéteszi (kifüggesztésre kerül a helyi önkormányzatok, valamint az NFA területi irodáinak hirdetőtábláin is).

Az idén február 5-e után kiírt földrészletekre és az eddig meg nem hirdetett földrészletekre – a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény (a továbbiakban: NFA tv.) 18. § (4)-(5) bekezdése alapján, az eddigi gyakorlatnak megfelelően - 1 éves megbízási szerződést kötünk vállalkozásokkal. Ez lehetővé teszi a földek művelését, az NFA földhasznosításból származó árbevételét és biztosítja, hogy a vállalkozások a földalapú támogatáshoz hozzájussanak. Közben folytatódik a pályázati folyamat és a földbérleti szerződéseket október-novemberben fogjuk tudni megkötni.

3. A következő években mennyi állami földet terveznek meghirdetni és milyen sebességgel? Nyilvántartásuk szerint mennyi föld fog felszabadulni korábbi bérletek alól, amelyeket újra meghirdetnek?

Valamennyi lejárt bérleti szerződésű földterület meghirdetésre fog kerülni, továbbá azokat a földeket is a gazdák használatába kívánjuk adni, amelyek az NFA tv. értelmében az NFA vagyoni körébe kerülnek. Ezek évente változó földmennyiséget jelentenek, de mindenképpen több ezer ha-os évi haszonbérleti pályázatot garantálnak.

4. A Vidékfejlesztési Minisztériumon kívül, milyen független szervezet ellenőrzi a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet (NFA) állami földekkel való gazdálkodását?

Az NFA tevékenységét az NFA tv. 14.§-a alapján egyrésztől – a tulajdonosi joggyakorlással kapcsolatosan – az Állami Számvevőszék, másrésztől egy öttagú ellenőrző bizottság ellenőrzi, amelynek egy-egy tagját az elsősorban egyéni mezőgazdasági termelők érdekképviselőjét ellátó országos érdek-képviselői szervezetek, az elsősorban a társas mezőgazdasági vállalkozások érdekképviselőjét ellátó országos érdek-képviselői szervezetek, az erdőgazdálkodók érdekképviselőjét ellátó országos érdek-képviselői szervezetek, az országos önkormányzati érdekszövetségek és a Magyar Agrárkamara által jelölt természetes személyek közül kell megválasztani.

5. Hogyan történik a pályázaton való indulás maximális feltételeként megszabott, személyenként birtokolható vagy haszonbérelt maximum 1200 hektáros területméret ellenőrzése?

A pályázaton indulók büntetőjogi felelősségük tudatában nyilatkozatot tesznek, melynek ellenőrzésére a Vidékfejlesztési Minisztérium háttérintézményeiben rendelkezésre álló adatbázisokat tudjuk használni.

6. Mi indokolja, hogy a pályázathoz szükséges regisztráció díja minden negyedik birtoktest után 40 000 Ft + ÁFA legyen? Holott a 262/2010. (XI. 17.) Kormányrendelet 9. § (1) fejezete szerint: „Az NFA pályázati felhívásonként pályázati regisztrációs díjat állapíthat meg, melynek összege nem lehet kevesebb 2000 forintnál.” Hová kerül az így befolyó pénzeszség?

A több ezer földrészlet pályázati eljárásainak lefolytatása, pl. a pályázati felhívások előkészítése (térinformatika stb.) és megjelentetése, jelentős költséggel jár az NFA számára, amely szervezetnél erre a célra elkülönített pénzügyi keret nem áll rendelkezésre. A regisztrációs díj mögött meghúzódó szándék továbbá elősegíteni az alaposan előkészített pályázatok benyújtását. Az a célunk, hogy minden pályázó felelősen gondolja végig, hogy megfelel-e a pályázati feltételeknek.

7. Mi indokolja a titoktartási nyilatkozat megkövetelését a 262/2010. (XI.17.) Kormányrendelet 7. § (7) fejezetében?

A titoktartási nyilatkozat kitöltését a Korm. rendelet előírása teszi szükségessé. A Korm. rendelet 7. § (7) bekezdése értelmében a pályázati kiírás és az útmutató a regisztrált pályázónak a titoktartási nyilatkozat aláírása után adható át. A Korm. rendelet 12. § (1) bekezdése szerint a pályázó a pályázat eredményének a közzétételéig

köteles titokban tartani pályázata tartalmát. A (2) bekezdés alapján a pályázó köteles továbbá a pályázati eljárás befejezését követően is bizalmasan kezelni az NFA által rendelkezésére bocsátott és közérdekű adatnak, vagy közérdekből nyilvános adatnak nem minősülő adatot, tény, információt, azokról harmadik személynek tájékoztatást nem adhat. Ez a tilalom nem zárja ki a finanszírozó bankokkal, valamint a pályázó meghatalmazottjával, illetve a pályázat elkészítéséhez a pályázó által igénybe vett, felhatalmazással rendelkező egyéb szakértővel való adatközlést, az e §-ban foglalt titoktartási kötelezettség azonban e személyekre is kiterjed.

Véleményem szerint ez mindkét fél számára biztosítja, hogy ne kerüljön ki olyan információ, mely a pályázati folyamat sikerességét befolyásolná, vagy személyes adatot sértene.

8. Nyilvánosságra hozzák-e és mikor a mindenki számára átlátható és objektív pontozási rendszert az állami földbérllet pályázatok esetében, amire egyébként a 262/2010. (XI. 17.) Kormányrendelet 7. § (2) bekezdésében is utalnak?

A már elbírált pályázatok esetében is objektív pontozási rendszer keretében történt a minősítés, és az NFA a jövőben is ennek alapján fog eljárni. A pontozási rendszer nyilvánosságra hozatalára a Korm. rendelet nem ad lehetőséget. Az eredmény közzétételével összefüggésben nyilvánosságra hozható adatok listáját a Korm. rendelet 22.§-a állapítja meg. A pályázaton részt vevők azonban teljes mértékben tisztában vannak a pályázati követelményekkel, hiszen a pályázati kiírás átvételével az értékelési szempontrendszert is kézhez kapják – erre utal a Korm. rendelet 7.§ (2) bekezdése -, és azzal is számolniuk kell, hogy az ugyanazon birtoktestet megpályázók közül többen is megfelelhetnek a kiírásnak. A Korm. rendelet 18.§ (2) bekezdése alapján a pályázatok közül az összességében legkedvezőbb ajánlatokat kínáló, megalapozott és érvényes pályázat mellett kell dönteni. Ugyanezen szakasz (3) bekezdésének megfelelően több, azonos értékű, érvényes pályázatot benyújtó pályázó közül sorsolással kell kiválasztani a pályázat nyertesét. A sorsolásra az NFA meghívja az érintett pályázókat, és a sorsolást közjegyző jelenlétében tartja meg, melyről jegyzőkönyv készül.

Megjegyzem, hogy Ön mint képviselő az országgyűlési képviselők jogállásáról szóló 1990. évi LV. törvény 8.§ (1) bekezdése alapján bármikor betekinthez a pályázati dokumentációba.

9. Vizsgálta-e az NFA azt, hogy az állami földbirtok pályázaton nyertes vállalkozások részei-e egy-egy nagyobb vállalatbirodalomnak?

Az NFA-nak ilyen tartalmú vizsgálat lefolytatására nincsen hatásköre, és nem is ez a feladata. Az NFA-nak az az egyetlen lehetősége és kötelezettsége, hogy a beadott pályázatok alapján megállapítsa a pályázók alkalmasságát és megfelelését a pályázati kiírásnak, és ennek megfelelően kihirdesse a pályázat nyertesét.

10. Miért nem található a Nemzeti Földalap honlapján egységes, kereshető adatbázis? Jelenleg a hirdetményeket csak egyenként, pdf formátumban lehet megnyitni, majd a hivatkozott kiírásban külön-külön visszakeresni, hogy pontosan milyen földterületre vonatkoznak. Ez jelentősen nehezíti a kevésbé gyakorlott felhasználók információhoz való hozzáférését és növeli az átláthatatlanságot.

Az NFA minden lehetőt megtesz annak érdekében, hogy minél többen értesüljenek a felhívásokról, és eddig nem érkezett olyan jelzés, hogy valaki informatikai probléma miatt nem tudott pályázni.

11. Kapnak-e majd részletes indoklást a vesztes gazdálkodók, és nyilvános lesz-e a nyertesek pályázatának értékelése?

A hivatkozott Korm. rendelet nem hatalmazza fel az NFA-t a pályázat bírálatával kapcsolatos információ átadására. A nyertes pályázók esetében a Korm. rendelet értelmében az NFA kizárólag a nyertes pályázó nevét, lakóhelyét (székhelyét), az általa ajánlott és az NFA által elfogadott ellenszolgáltatást, és a megkötendő szerződést biztosító mellékkötelezettségek megjelölését hozhatja nyilvánosságra. A pályázati anyagok egyébként számos, nem közérdekű adatnak minősülő adatot is tartalmazhatnak (személyes adatok, banktitkok stb.), melyek nyilvánosságra hozatala jogszabályba ütközne.

Ebben az esetben is érvényes azonban az Ön betekintési joga. Amennyiben olyan közérdekű adatot talál, melynek nyilvánosságra hozatalát törvény írja elő, és még nem kerültek nyilvánosságra, illetőleg bűncselekményre utaló körülményt észlelné, kérem, tegye meg a megfelelő jogi lépéseket.

12. A pályázatok eddigi elbírálása során és nyertesei kapcsán tapasztaltak-e visszaélésekre utaló jeleket? Ha igen, hogyan tervezik ezeket kivizsgálni és korrigálni?

Visszaélésre utaló jeleket nem tapasztaltunk, azonban a médiában megjelent hírek alapján vizsgálatokat kezdeményeztem, illetve az NFA Ellenőrző Bizottsága és az Országgyűlés Mezőgazdasági Bizottságának Ellenőrző Albizottsága is folyamatosan nyomon követi a pályázati eljárásokat. Amennyiben visszaélésre utaló bejelentés érkezik, az NFA haladéktalanul megvizsgálja az adott pályázati eljárás pályáztatásának, valamint a pályázatok elbírálásának teljes folyamatát. Tájékoztatom Önt arról is, hogy az NFA a pályázat bontásáról előzetesen értesíti a pályázókat. A nyilvános pályázatbontás közjegyző jelenlétében történik, amelyről közjegyzői okirat készül. A pályázatok elbírálása jogi felügyelet mellett zajlik, amely a bírálat szabályszerűségét folyamatosan ellenőrzi. A bíráló bizottság a megadott szempontok alapján végzi munkáját, és amennyiben szabálytalanságot észlel, haladéktalanul értesíti az NFA elnökét. Megismétlem azonban, ha Ön bármilyen bűncselekményre utaló körülményt tapasztalna, nemcsak joga, de kötelessége is a megfelelő jogi lépések megtétele.

A pályázati eljárás sajátossága a több induló, így mindig vannak vesztesek. A számukra kedvezőtlen eredmény érvénytelenítése érdekében a vesztesek gyakran minden eszközt megragadnak. A Korm. rendelet 14. §-a tartalmazza az érvénytelen vagy érvénytelennek nyilvánítható pályázat eseteit, továbbá a 20. §-a rögzíti a pályázati eljárás érvénytelenítésének szabályait.

13. Miért nem hirdetik meg az Enying, Lepsény és Balatonszabadi határába tartozó mintegy 1 300 ha állami földet? Hogyan lehetséges, hogy bár nincs rájuk érvényes bérleti szerződés, mégis körülbelül 500 ha be van vetve búzával és repcével?

Amint már említettem, a mintegy 65.000 ha termőföldből ez idáig több mint 34.000 ha nagyságú területre jelentette meg haszonbérleti pályázati felhívásait az NFA. Több mint 30.000 ha termőföld esetében – így a hivatkozott földrészletek vonatkozásában is – a haszonbérleti pályázat meghirdetésére ezt követően kerül sor. Ahogy már az előzőekben is írtam, ezen termőföldek hasznosítási kötelezettségéről az NFA – a 2011. évhez hasonlóan – 2012-ben is megbízási szerződésekkel gondoskodik az NFA tv. megfelelő rendelkezései alapján. Az NFA folyamatosan végzi a pályázati hirdetmények előkészítését annak érdekében, hogy 2012. október-novemberben a haszonbérlet birtokba léphessenek e termőföldek esetében is.

Az Ön által nem első alkalommal hivatkozott 500 ha termőföld kapcsán továbbra is kérem, hogy annak adatait, helyrajzi számokkal beazonosítható módon küldje meg részemre, mert e nélkül kérdését nem tudom megválaszolni, és az ügyet nem tudom kivizsgáltatni.

14. Mi az aktuális állása a demográfiai földprogramnak, illetve az önkormányzatok számára meghirdetett szociális földprogramnak? Mekkora költségvetési forrás áll erre a célra rendelkezésre 2012-ben?

A demográfiai földprogrammal kapcsolatos jogszabály előkészítése folyamatban van. „A Nemzeti Földalapba tartozó földrészletek szociális földprogram megvalósítása céljából az önkormányzatok számára történő ingyenes tulajdonba vagy vagyonkezelésbe adásának szabályairól szóló 263/2010. (XI. 17.) Korm. rendelet” alapján a 2011. évben közzétett hirdetmény eredményeként 75 önkormányzat közel 1500 ha nagyságú termőföldre nyújtott be kérelmet. A kérelmek elbírálása folyamatban van, hogy lehetőség szerint még a tavasz folyamán megkezdődhessen az érintett földek hasznosítása a program keretében. A Nemzeti Földalapba tartozó területek jogi rendezését, illetve a haszonbérleti pályázatok meghirdetését követően méri fel az NFA, hogy mely területek lesznek bevonhatók a 2012. évi demográfiai, illetve a szociális földprogramba.

15. Mi lesz azokkal a földrészletekkel, amiknek pályázata eredménytelen lett? Ki fogja ezeket művelni és milyen kritériumok alapján?

Az eredménytelen pályázati eljárás esetén az NFA újra pályázati felhívást tesz közzé, s a pályázati eljárás eredménye szerinti nyertes pályázóval való szerződéskötésig az érintett földrészletek műveléséről az előzőekben leírtak szerint gondoskodik.

Remélem, hogy tájékoztatásom választ adott a Képviselő Asszony részéről felmerült kérdésekre.

Budapest, 2012. április „12 „.

Üdvözlettel:

Dr. Fazekas Sándor

